

D.A.V. AUTONOMOUS COLLEGE, TITILAGARH

DEPARTMENT OF SANSKRIT प्रारम्भिक- वास्तुशास्त्रम्

Syllabus:

Course Outcome

1. Acquainted with the basic principles of Indian Architecture.
2. Understanding of vastuvidya and town planning
3. To gain knowledge of the methods of laying foundation of the homes before construction.
4. Analyze the suitable and unsuitable place for Living.

Duration - 30 Hours (30 theory hours)

ALLOCAION OF TOTAL HOURS FOR EACH CHAPTER				
Sl. No.	Chapter	Theory Hrs	Practical Hrs	Total Hrs
1	मङ्गलाचरणम्, वास्तुशास्त्रस्य उत्पत्ति क्रम विकासश्च	3		3
2	वास्तुशास्त्रस्य प्रवर्तकाः ग्रन्थाश्च.	½		½
3	वास्तुपुरुषस्य उत्पत्ति, लक्षणं, भू-चयनम्, वास्तुपूजनञ्च	3.30		3.30
4.	गृहारम्भः	3		3
5	ग्रामवास विचारः	3.30		3.30
6	दिग्दशा विचारः	3.30		3.30
7	प्रशस्ता भूमिः निषिद्धा भूमिः च.	3.30		3.30
8	भूमि विचारः	2.30	2	4.30
9	भूपरीक्षा.	1	1.30	2.30
10	भूमिशुद्धिः	1	1.30	2.30
Total Hours		25	5	30

DETAIL SYLLABUS

<u>Sl. No</u>	<u>Topic</u>	<u>Lectures</u>
1.	मङ्गलाचरणम्, वास्तुशास्त्रस्य उत्पत्ति क्रमविकासश्च	3
1.1	वास्तुशास्त्रस्य परिभाषा	
1.2	वास्तुशास्त्रस्य भेदाः उपभेदाश्च	
1.3	उत्पत्ति क्रम विकासश्च	
1.4	वास्तुशास्त्रस्य वेदाङ्गत्वम्	
2.	वास्तुशास्त्रस्य प्रवर्तकाः ग्रन्थाश्च	1/2
3.	वास्तुपुरुषस्य उत्पत्ति ,लक्षणं, भू-चयनम्, वास्तु पूजनञ्च	3.30
3.1	वास्तुपुरुषस्य उत्पत्ति लक्षणञ्च	
3.2	वास्तु प्रकारः	
3.3	भू- चयनम्	
3.4	वास्तु पूजनम्	
4.	गृहारम्भः	3
4.1	गृहस्थाश्रमस्य श्रेष्ठत्वम्	
4.2	गृहनिर्माणस्य महत्त्वम्	
4.3	गृहारम्भे विचारणीयाः विषयाः	
4.4	गृहमेलापक विचारः	
4.5	आयव्ययादि विचारः	3
5.	ग्रामवास विचारः	3.30
5.1	ग्रामवास नराकृतिचक्रम्	
5.2	नामराशेर्ग्रामस्य शुभाशुभत्वम्	
5.3	ग्रामवासे काकिणीविचारः	
5.4	ग्रामवासार्थ शिवावलिः	
5.5	ग्रामस्य पूर्वादिदिक्षुवासविचारः	
6.	दिग्दशा विचारः	3.30
6.1	अष्टोत्तरीया दिग्दशा	
6.2	दशाफल निर्णयः	
6.3	ब्राह्मणादिनां ग्रामदिग्वासे नियमः	
7.	प्रशस्ता भूमिः निषिद्धा भूमिः च	3.30
7.1	ब्राह्मणानां कृते	
7.2	क्षत्रियाणां कृते	
7.3	वैश्यानां कृते	
7.4	शूद्राणां कृते	
8.	भूमि विचारः	4.30
8.1	भूमिप्लव विचारः	
8.2	गजपृष्ठः	
8.3	कुर्मपृष्ठः	
8.4	नागपृष्ठः	
8.5	दैत्यपृष्ठः	
9.	भूपरीक्षा	2.30
10.	भूमिशुद्धिः	2.30

Reference:

Vasturatnakara (Ed.) Vindhreshwari Prasad Dwivedi, Chowkhamba Krishnadas Acad.